

Tilmelding til ungdomsuddannelser 2014: Hvor kommer efterskole-eleverne fra – og hvor går de hen?

NOTAT

21-05-2014

FORFATTER Mette Hjort Madsen

Undervisningsministeriet offentliggør hvert år i april tal for tilmeldingerne til ungdomsuddannelser for det kommende skoleår. Tallene er udtryk for de unge, som på dette tidspunkt har tilmeldt sig en ungdomsuddannelse, herunder 10. klasse, gennem den fælles tilmelding. I dette notat fokuserer vi på de tal, som handler om efterskoler i 2014. Først kigger vi på tilmeldinger til 10. klasse og bagefter på, hvor eleverne går hen fra 9. klasse.

Tilmeldinger til 10. klasse sætter rekord

Igen i 2014 er tallene for tilmelding til 10. klasse på efterskole positive – faktisk sætter efterskolerne rekord for andet år i træk. Antallet af elever i 10. klasse på efterskole er steget med 476 fra 15.028 elever i 2013 til 15.504 i 2014. Stigningen er sket på trods af, den samlede søgning til alle 10. klasse-tilbud er faldet, fordi flere unge søger gymnasiale uddannelser direkte fra 9. klasse. Tabel 1 viser antallet af unge, som har søgt 10. klasse på efterskole fra 2009 til 2014¹.

Tabel 1: Antal tilmeldte til 10. klasse på efterskole 2009-2014 fra 9. klasse

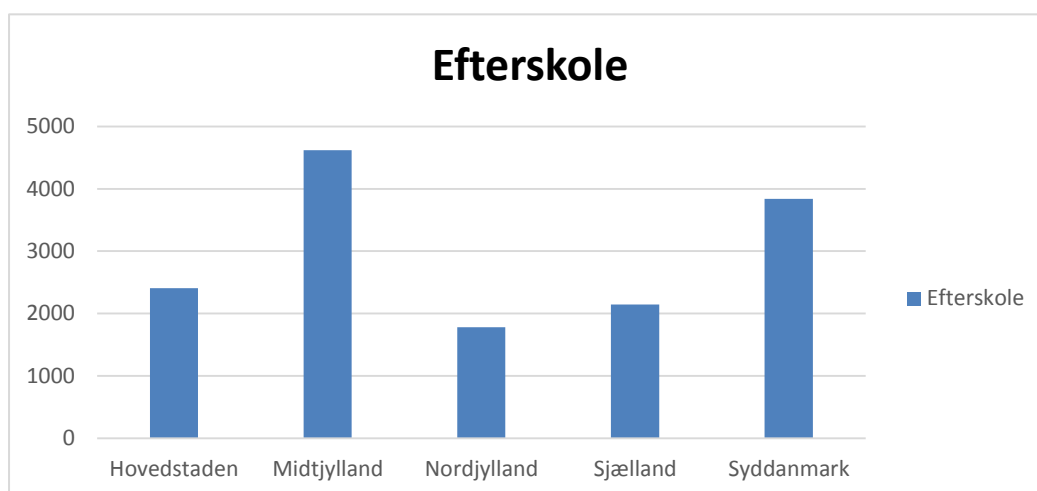
År	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Antal elever	14.145	14.752	14.889	14.550	15.028	15.504

¹ I tallet indgår 726 registrerede tilmeldinger til efterskoler med samlet særligt tilbud. Et mindre antal elever går desuden i 10. klasse to gange. I 2014 er der 260 elever fra 10. klasse, som har søgt optagelse på en efterskole. Disse er ikke talt med i tabellen.

Midtjylland og Syddanmark er 'efterskoleland'

Der er væsentlige forskelle på, i hvilket omfang, de unge søger efterskoler, blandt andet afhængig af region. Figur 1 viser fordelingen af 10. klasse-eleverne på region.

Figur 1. Antallet af unge der vælger 10. klasse på efterskole, fordelt på regioner 2014

Figuren viser, at særligt regionerne Midtjylland og Syddanmark er 'Efterskoleland' målt i antallet af unge som vælger 10. klasse på efterskole. Regionernes andel af den samlede tilmelding til 10. klasse på efterskole er vist i tabel 2.

Tabel 2: Regionernes andel af unge på efterskole i 2014 (Samlet og lokalt)

	Hovedstaden	Midtjylland	Nordjylland	Sjælland	Syddanmark
Regionens andel af landets samlede tilmelding til 10. klasse på efterskole	16 %	31 %	12 %	14%	26%

Note: Søgning til efterskole og efterskole med samlet særligt tilbud er slået sammen i tabellen.

Samlet set udgør unge fra Midtjylland og Syddanmark 57 % af de tilmeldte i 2014. Herefter kommer hovedstaden med 16 %, Sjælland 14 % og Nordjylland med 12 %. Hvis man kigger internt på de enkelte regioner er mønsteret et lidt andet. Tabel 3 viser andelen af de unge i hver region, som vælger efterskolen – ud af det samlede antal unge i regionen, som skal gå i 10. klasse efter sommerferien.

Tabel 3. Andel af unge i 10. klasse, som vælger efterskole – fordelt på regioner

	Hovedstaden	Midtjylland	Nordjylland	Sjælland	Syddanmark
Andel af regionens unge som vælger 10. klasse på efterskole (af regionens samlede søgning til 10. klasse)	37%	57%	53%	48%	50%

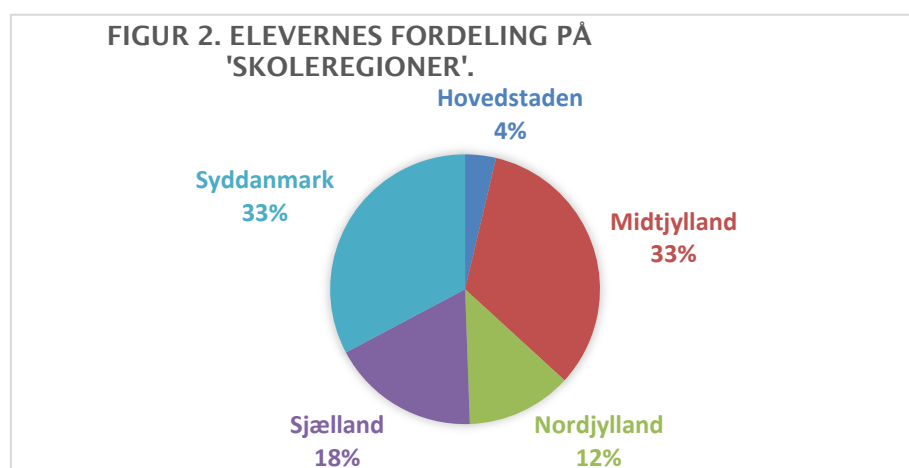
Note: Søgning til efterskole og efterskole med samlet særligt tilbud er slået sammen i tabellen.

Tabellen viser, at det også er Midtjylland, der regionalt set ligger i top med andelen af unge i regionen, som tager 10. klasse på efterskole i forhold til regionens samlede søgning til 10. klasse. Der er nemlig 57 % af de unge fra Midtjylland, som vælger efterskolen. Region Nordjylland ligger i denne kategori på andenpladsen med 53 % af de nordjyske unge i 10. klasse på efterskole. I Syddanmark og på Sjælland er det hhv. 50 % og 48 % af de unge, som vælger efterskolen, mens det i hovedstaden kun er 37 % af de unge i 10. klasse, som vælger efterskolen.

Set i forhold til den samlede søgning til alle 10. klasse-tilbud (inkl. folkeskole, fri- og privatskole, specialundervisningstilbud, mv.) på landsplan, gør samme mønster sig gældende. Nemlig, at der er færrest unge fra hovedstaden som vælger 10. klasse (39 %), efterfulgt af 48 % af de unge fra Sjælland. Midtjylland, Syddanmark og Nordjylland har flest, der fortsætter i 10. klasse (52-54%).

Hvor tager eleverne hen på efterskole?

I Undervisningsministeriets data kan man også se, hvordan tilmeldingerne fordeler sig på regioner, dvs. hvor de skoler ligger, som modtager eleverne. Figur 2 viser efterskole-elevernes fordeling på skolens region.

Figur 2 viser, at efterskoler i Midtjylland og Syddanmark hver især optager 33 % af eleverne i 10. klasse på efterskole i 2014. Herefter kommer region Sjælland med 18%, Nordjylland med 12 % og endelig hovedstaden med 4%.

Efterskoleelevernes uddannelsesmæssige baggrund

Undervisningsministeriet har siden 2009 registreret de unges uddannelsesmæssige baggrund, forstået som deres forældres højest gennemførte uddannelse. Tabel 4 viser antallet af elever med forskellige uddannelsesbaggrunde i 10. klasse på efterskole i 2009 og 2014.

Tabel 4. Efterskole-elevers uddannelsesmæssige baggrund 2009-2014 (10. klasse)

	Uoplyst	Grundskole	Gymnasial	Erhvervsfaglig	Kort vg. Udd.	Melleml. vg.udd.	Lang vg. udd.	Total
2009	56	673	256	5.574	1.336	4.610	1.639	14.145
%	0	5	2	39	9	33	12	100
2014	97	569	252	5.583	1.476	5.182	2.343	15.504
%	1	4	2	36	10	33	15	100

Tabellen viser, at det samlede antal elever, som søger på efterskole i 10. klasse er steget med 1359 elever fra 2009 til 2014. Stigningen omfatter alle uddannelsesgrupperne, bortset fra grundskole og gymnasial uddannelse, men er mest markant for elever med hhv. mellemlang og lang uddannelsesbaggrund.

Elever, hvis forældre har en erhvervsfaglig uddannelse udgør med 36 % fortsat den største enkeltgruppe blandt efterskolens elever i 10. klasse. Dernæst kommer gruppen af elever, hvis forældre har en mellemlang uddannelse med 33 %, mens den 3. største gruppe er elever, hvis forældre har en lang videregående uddannelse. Denne gruppe udgør i 2014 ca. 15 % af eleverne mod 12 % i 2009. Grupperne med grundskole og gymnasial uddannelse udgør 6 % af eleverne mod tidligere 7 %.

En erhvervsfaglig uddannelse er mester- eller skoleuddannelse inden for et håndværksfag som smed, maler eller frisør. Korte videregående uddannelser er fx datamatiker, tandplejer og laborant. Eksempler på en mellemlang videregående uddannelse er fx sygeplejerske, pædagog og fysioterapeut. Lange videregående uddannelser er akademiske uddannelser på et universitet.

For efterskolens 9. klasse er fordelingen af elever afhængig af forældrenes uddannelse lidt anderledes. I skoleåret 2013-2014 var der således 7019 elever i 9. klasse på efterskole iflg. UVMs databank. Elevernes fordeling på forældrenes uddannelse i 9. klasse fremgår af tabel 5.

Tabel 5. Efterskole-elevers uddannelsesbaggrund 9. klasse 2014

Uddannelse	Uoplyst	Grundskole	Gym.-udd.	Erhvervsfaglig	Kort lv.udd.	Melleml. Vid. Udd.	Lang (inkl. Phd)	Total
%	1,5	5,8	1,7	37,4	9,5	30,0	14,1	100 (N=7019)

Tabellen viser, at der i 9. klasse er en lidt højere andel af unge, hvis forældre har enten en grundskole eller erhvervsfaglig uddannelse end i 10. klasse. Unge med en erhvervsfaglig baggrund udgør også den største gruppe af elever i 9. klasse. Herefter kommer gruppen med en mellem-lang uddannelsesbaggrund og endelig gruppen med lange videregående uddannelser. Andelen af unge, hvis forældre har en lang videregående uddannelse er dog en anelse lavere i 9. klasse end i 10.

Elever fra 9. klasse på efterskole vælger 10. klasse og gymnasiet

UVMs data kan også belyse hvor elever fra 9. klasse på efterskole tager hen efter sommerferien. Deres uddannelsesvalg i 2014 fremgår af tabel 6.

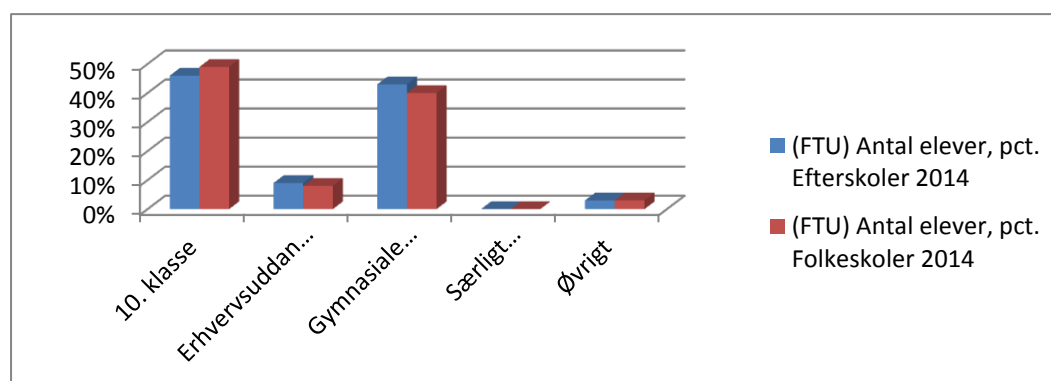
Tabel 6. Efterskole-elevs uddannelsesvalg efter 9. klasse i 2014

Uddannelse	Antal	Procentandel
10. klasse	3216	46 %
Erhvervsuddannelse	602	9 %
Gymnasiale uddannelser	2993	43 %
Øvrigt	190	3 %
Total	7019	100 %

Tabellen viser, at eleverne i 9. klasse på efterskole i stort omfang vælger at gå videre i 10. klasse. Det gælder 46 %. Af denne andel er det 69 % eller 2219 unge, som fortsætter i 10. på efterskole, mens 20 % tager 10. klasse i folkeskolen. 43 % af efterskolens elever i 9. klasse går direkte videre til en gymnasial uddannelse, mens 9 % af eleverne vælger en erhvervsuddannelse.

Hvis man sammenligner med folkeskolen er efterskole-elevernes uddannelsesmønstre ikke så atypiske. Der var i 2014 i alt 45.753 elever i folkeskolens 9. klasse, mens der var 7.019 i 9. klasse på efterskole. I folkeskolen valgte ca. 49 % at fortsætte i 10. klasse, mens det kun var 40 % som valgte at gå direkte i gymnasiet. Andelen som vælger en erhvervsuddannelse efter 9. klasse er en smule lavere i folkeskolen med 8 %. De unges uddannelsesvalg efter 9. klasse fordelt på om de har gået på efterskole eller i folkeskole er illustreret i figur 3.

Figur 3. 9. klasse elevs uddannelsesvalg 2014

I forhold til befolkningen i øvrigt

Samlet set er antallet af unge, som har tilmeldt sig en ungdomsuddannelse fra 9. klasse faldet fra 68.560 i 2010 til 64.730 i 2014. Det betyder, at der blandt uddannelsesinstitutionerne er ca. 3800 færre unge at tiltrække. Sammensætningen af de unge ændrer sig også – om end forsigtigt. Andelen af unge, hvis forældre enten kun har en grundskole eller gymnasial uddannelse eller en erhvervsfaglig uddannelse er faldet med 2 %-point fra 2010 til 2014. Omvendt er andelen af unge, hvis forældre har en mellemlang eller lang videregående uddannelse steget med 3 %-point.

Denne udvikling svarer til udviklingen i befolkningens uddannelse generelt. Danmarks statistiks tal for befolkningens højest gennemførte uddannelse viser, at der i aldersgruppen 35-59 år er blevet færre som kun har en grundskoleuddannelse, mens antallet med en mellemlang eller længerevarende uddannelse er steget.

Opsummering

- Antallet af unge, som har tilmeldt sig 10. klasse på efterskole i 2014 er ny rekord med 15.504.
- Midt- og Syddjylland er 'efterskoleland' målt i regionernes andel af alle efterskoleelever i 10. klasse.
- Midt- og Nordjylland har flest unge, som vælger efterskolen, målt i forhold til hvor mange unge i regionen, som vælger 10. klasse.
- Efterskolerne i Midt- og Syddjylland optager samlet set 66 % af alle efterskole-elever i 10. klasse. (Hver region tegner sig for 33 %).
- Stigningen i antallet af unge, der vælger 10. klasse på efterskole fra 2009 til 2014 udgøres i væsentligt omfang af unge, hvis forældre har en mellemlang eller lang videregående uddannelse.
- Elever med en erhvervsfaglig baggrund udgør fortsat den største enkeltgruppe blandt efterskolens elever i både 9. og 10. klasse.
- 46 % af efterskolens elever i 9. klasse vælger at fortsætte i 10. klasse, mens 43 % vælger en gymnasial uddannelse.
- 9 % af efterskole-eleverne vælger en erhvervsuddannelse efter 9. klasse. Det gælder kun 8 % af eleverne i 9. klasse i folkeskolen.